

هامون ایران

تارنمای جامعه مدنی جنوب ایران

پیش روی آرام اندیشه زیست محیطی؛ گزارش آوای هامون از انجمنهای سبز در استان بوشهر

مهدیه امیری، Wednesday, March 30th, 2016

گزارشی دریاب چرای تمایل شهروندان استان بوشهر به ان جی اوهای محیط زیستی

زندگی ما بر پایه ی محیط زیست که بستر سلامت و فعالیت ها را شکل داده و پیوندی ناگسستنی با انسان دارد، بنا شده است. محیط زندگی همچنین تمامی جنبه های هستی را تحت الشعاع خود قرار می دهد؛ از این رو بحث محیط زیست و موضوعات وابسته به آن یکی از مهم ترین و اساسی ترین دغدغه های تمدن بشری است .

استان بوشهر با بیش از هفتصد کیلومتر سواحل، دو پهنه ی آب خلیج فارس و دریای عمان، موقعیت استراتژیک، دمای مناسب آب و وجود منابع طبیعی گوناگون از اهمیت ویژه ای در عرصه های اقتصادی زیست محیطی برخوردار می باشد. اما مسائل مربوط به محیط زیست این استان در برخی موارد چندان مورد توجه واقع نشده است که می توان به معضلاتی از قبیل وضعیت اسفناک فاضلاب های شهری و صنعتی، صید بی رویه و غیرقانونی آبزیان، خشکی تالاب ها و ... اشاره نمود.

اگر به فهرست انجمن های مردم نهاد استان بوشهر نظری بیافکنیم متوجه کثرت انجمن های زیست محیطی نسبت به دیگر سازمان های مردم نهاد خواهیم شد. افزایش کمیته این دست ان جی او ها نسبت به دیگر سمن ها همچون انجمن امداد جمعیت دانشجویی امام علی (ع) (حمایت از زنان بی سرپرست و کودکان کار)، انجمن جوانه ی سبز بوشهر (حمایت از بیماران سرطانی)، انجمن های حمایت از زنان و خانواده (ارتقای مهارت های اجتماعی) و ... سبب تاملاتی در باب چپستی، چگونگی و چرایی عوامل موثر بر گرایش افراد به ایجاد و گسترش این نوع سازمان ها، بررسی کیفیت عملکرد آن ها و ابهام در خصوص لزوم وجود طیف گسترده ای از تشکل های مردم نهاد در تغییر و بهبود وضعیت زیست محیطی و اقلیمی استان بوشهر می شود.

این تشکل های مردم نهاد علاوه بر مشارکت در عرصه های گوناگون محیط زیست استان نظیر حفاظت از تنوع زیستی، تفکیک زباله از مبدا، مدیریت فاضلاب های شهری و صنعتی و ... قادر به ارائه ی برخی راهکارها و ایده هایی جهت تسهیل اطلاع رسانی عمومی درخصوص مسائلی مانند ارزش های منطقه ای و یا آثار مخرب ناشی از فعالیت های صنعتی و تولیدی می باشند.

با توجه به اینکه بخش اعظمی از زمان مسوولین و ارگان های دولتی صرف مسائل اداری و چارچوب های قانونی می گردد ممکن است برخی از وظایفی که در حیطه ی فعالیت های آنان می باشد را نتوانند آن گونه که باید به سرانجام برسانند؛ بر همین مبنا لزوم مشارکت ان جی او ها و جذب نیروهای مردمی بیش از پیش اهمیت میابد.

از سوی دیگر، ان جی او ها نقش به سزایی در بسط و اشاعه ی فرهنگ زیست محیطی بین مردم ایفا می کنند؛ اما با وجود تمام مزایای ذکر شده، شنیده ها حکایت از این دارد که به علت عدم اتخاذ ساز و کارهایی مناسب و همچنین نبود مطالعات و دانش کافی در این راستا، شماری از این انجمن های مردم نهاد دچار ضعف و

نقوصی در ساختارشان می باشند و همین ناهماهنگی سبب گردیده تا این شبکه های زیست محیطی با وجود تعداد زیاد خود نتوانند همگام با هم در راستای یک هدف مشخص گام برداشته و ارزش هایی که می تواند موجب بهبود اساسی در وضعیت اقلیمی استان شود را نهادینه سازند.

رضا شبانکاره؛ خبرنگار بوشهری درخصوص علل افزایش این نهادها می گوید: « شمار انجمن های محیط زیست نسبت به نهادهای دیگر با موضوعات دیگر زیادتر است؛ زیرا موقعیت اقلیمی و جغرافیایی استان با وجود کم آبی، وضعیت بد کشاورزی، وجود تالاب های در معرض خطر، آسیب پذیری بهداشت محیط و گردشگاه های طبیعی و تفریحی و همچنین وجود دریاها و رودخانه های زیاد در استان، باعث شده تا بیشتر موضوع محیط زیست مطرح گردد؛ حتی در روستاها و شهرهای کوچک استان نیز انجمن های محیط زیستی وجود دارند که کم و بیش فعال هستند. به هر صورت چون محیط زیست با زندگی روزمره، زندگی بلند مدت و حیات انسانی مرتبط است، حضور زیاد آن ها بی شک موثر می باشد مشروط بر اینکه هر کدام استراتژی ها و سیاست گذاری های مشخص منطقه ای و به لحاظ زمانی کوتاه مدت، میان مدت و درازمدت برای خود و اعضای شان تبیین نمایند در غیر این صورت تنها یک نماد صامت محیط زیستی خواهند بود.»

ستاره تناور؛ فعال زیست محیطی و عضو هیات موسس انجمن اقلیم پاک اظهار می کند: « افزایش تعداد سمن ها در نگاه نخست نشان از بازتر شدن فضا برای فعالیت و ثبت سازمان های مردم نهاد و افراد دغدغه مند در این حوزه می تواند باشد؛ اما اگر بخواهیم عمیق تر ببینیم، افزایش کمی این نهادها نمی تواند خود به تنهایی شرایط زیست محیطی استان ما را تغییر دهد. افزایش کمی باید همراه با کیفیت کار و خدماتی که این نهادها می توانند ارائه دهند باشد تا موثر واقع گردد. اینکه ما تعداد بی شماری سمن زیست محیطی داشته باشیم که همگی صرفاً ثبت و یا اسمی از آن ها در لیست ها بیاید چه تاثیر مثبتی می تواند در شرایط داشته باشد؛ همچنین انجمن های مردم نهاد برای بالا بردن کیفیت کار خود هم زمان با کار عملی می بایست دانش خود را نیز در زمینه ی فعالیت های شان بروزرسانی نمایند. فعالیت های ما به عنوان فعالین زیست محیطی اگر بر پایه ی دانش باشد تاثیرات بهتر و مثبت تری خواهد داشت.»

مهدی طباری از دیگر فعالان این حوزه و عضو انجمن حامیان محیط زیست استان بوشهر، چنین بیان می کند: «ایجاد برخی انجمن ها همچون ان جی او های زیست محیطی بیشتر به صورت یک تشریفات در آمده است. اکثریت افراد عضو در این نهادها، اشخاص کم اطلاعی هستند که بیشتر درگیر مسائل اداری و کاغذبازی بوده و آن هایی هم که در این زمینه آگاهی گسترده تری دارند اغلب گوشه گیرند و اقدامات به خصوص نمی کنند، بنابراین عملاً کارایی موثر و قابل توجهی از سوی آنان مشاهده نمی گردد؛ البته فعالیت هایی از سوی بیشتر این سمن ها در حال اجرا است اما آن توقعی که از یک نهاد زیست محیطی می رود بسیار فراتر از برنامه ها و رویه ای است که نهادها میزور در پیش گرفته اند. متأسفانه برخی اشخاصی که برای شکل گیری و فعالیت این دست از نهادها مجوز صادر می کنند نیز اطلاع دقیقی از قوانین و موازین مدیریتی محیط زیست ندارند.»

این فعال زیست محیطی در ادامه افزود: «امروزه راه اندازی و عضویت در انجمن های مردمی محیط زیست به شکل یک مد در بین افراد رایج شده و متأسفانه چشم و هم چشمی که روز به روز شایع تر می شود، مانع انسجام و هم سوئی این ارگان ها برای حرکت و جنبشی قوی و موثر برای رفع مشکلات موجود در محیط زندگی انسان است و نتیجه ای جز پراکنده سازی کارها در بر ندارد.»

پسندیده تر این است که با مشخص سازی و تعیین برنامه هایی هدفمند در مقاطع زمانی مختلف و عملیاتی ساختن آن ها از سوی هر نهاد، کیفیت عملکرد این سازمان ها ارتقا یابد و بسترهایی مناسب جهت رشد و پویایی محیط زندگی انسان فراهم شود. چراکه؛ ازدیاد روزافزون انجمن های زیست محیطی بدون توجه و در نظر گرفتن کارایی مطلوب و همچنین حضور افراد متخصص و آگاه چیزی جز یک شعار توخالی برای حفظ محیط زیست نخواهد بود.

ایرن واعظ زاده؛ گزارشگر آوای هامون

بوم, خانواده و خویشاوندی, گزارش و گفت و گو, محیط زیست, مردم شناسی فرهنگی

You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. You can leave a response, or [trackback](#) from your own site.